

Jokamiehen oikeus

Vapaus ja vastuu kulkevat käsi kädessä

Jokamiehen oikeus on lähinnä Pohjoismaissa vallitseva ainutlaatuinen järjestelmä, joka takaa jokaisen kansalaisen oikeuden käyttää luontoa ja nauttia luonnosta maksutta tietyn edellytyksin riippumatta siitä kuka alueen omistaja tai haltija on. Suomessa jokamiehen oikeudet koskevat samansisältöisinä myös ulkomaalaisia. Jokamiehen oikeuksiin liittyy vapauden lisäksi aina myös vastuuta ja velvollisuuksia. Oikeutta ei saa käyttää maanomistajalle tai luonnolle vahinkoa tai haittaa aiheuttavalla tavalla.

Erityisesti on huolehdittava, ettei kenenkään kotirauhaa rikota. Lainsäätäjä ei ole asettanut (mahdotonta se olisikin) tarkkaa rajaa sille, kuinka monen metrin päähän pihapiiristä kotirauha yltää. Jokaisen on itse arvioitava ja ymmärrettävä sopivaisuuden raja.

Suomessa ei ole olemassa mitään erillistä jokamiehen oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä, vaan oikeudet muodostuvat useiden eri lakikokonaisuuksien pykälien tulkintana. Lisäksi jokamiehen oikeuksia ei ole laissa määritelty oikeuksina, jotka kertovat mitä luonnossa liikkuja saa tehdä, vaan tietyt lainsäädännön kohdat määrittelevät rajat sallitulle toiminnalle.

Luonnossa on kuitenkin tilaa kaikille, joten sen enempää maanomistajan kuin sen käyttäjänkään ei kannata alkaa oikeuksista riitelemään.

Milloin ratsastus ei ole jokamiehen oikeutta

KYSYMYS:

Missä menee raja jokamiehen oikeudella tapahtuvassa ratsastuksessa toisen maalla ja milloin ratsastus muuttuu järjestäytyneeksi ja ammattimaiseksi? Ongelmia on ilmennyt erityisesti tiettyjen ratsastustallien läheisyydessä, jotka lähes päivittäin käyttävät yksityisten maanomistajien maita ratsastukseen vedoten jokamiehen oikeuteen. Ongelmaahan ei ole jos talli ja maanomistaja sopivat pelisäännöistä ja mahdollisesta korvauksesta, mutta jos ei ole mitään sovittu ratsastuksesta, niin mikä on kohtuullista maanomistajaa kohtaan jokamiehen oikeuden näkövinkkelistä?

VASTAUS:

Ratsastus on jokamiehen oikeutta, jossa ei ole rajoituksia kulkemisen useuden tai tarkoituksen (amatillisuuden) kannalta. Eli toiminta saa muuttua järjestäytyneeksi ja amatilliseksi jokamiehen oikeudella, jos siitä ei seuraa vähäistä suurempaa haittaa maankäytölle (rikoslain hallinnanloukkaussäännös). Korvauksia ei tarvitse maksaa jokamiehen oikeuksien käyttämisestä. Tallien olisi kohtuullista ja asiallista osallistua yksityisteiden lanauksustannuksiin. Mutta tällöin maksetaan tien kunnossapidosta eikä käyttöoikeudesta.

Pekka Tuunanen
Ylitarkastaja (vastuualueenaan luonnon virkistyskäyttö)
Ympäristöministeriö

Suomen Islanninhevosityhdistys ry
web-artikkeli
www.islanninhevonen.net

Lähde: [Ympäristöhallinnon verkkopalvelu](#)

[Pääsivu](#) | [Hemsidan](#) | [Main page](#)